

Nota's op 5 en 16 oktober 1959 te 's-Gravenhage tussen de Nederlandse Regering en de Oostenrijkse Bondsregering gewisseld, houdende een overeenkomst betreffende de gelding van verdragen

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE
ZAKEN

Nr. 1

's-Gravenhage, 31 maart 1960.

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 14 april 1960.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer of door de Gevolmachtigde Minister van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen, te kennen worden gegeven uiterlijk op 14 mei 1960.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, lid 3, van de Grondwet, alsook naar artikel 24, eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer U Hoogedelgestreng hiernevens de tekst, alsook de vertaling in het Nederlands, over te leggen van de op 5 en 16 oktober 1959 te 's-Gravenhage tussen de Nederlandse Regering en de Oostenrijkse Bondsregering gewisselde nota's, houdende een overeenkomst betreffende de gelding van verdragen, met bijlage (*Trb.* 1959, 188)¹).

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve U Hoogedelgestreng hiernevens aan te treffen.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal de overeenkomst voor het gehele Koninkrijk gelden. Voor de territoriale gelding van de weder toe te passen verdragen moge worden verwezen naar de bijlage van de toelichtende nota.

Aan de Gouverneurs van Suriname en van de Nederlandse Antillen is verzocht, bovengenoemde stukken op 14 april 1960 over te leggen aan de Staten van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigde Ministers van Suriname en van de Nederlandse Antillen zijn van de overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. LUNS.

Toelichtende nota

In verband met de gewenste normalisering der betrekkingen tussen het Koninkrijk en de Bondsrepubliek Oostenrijk was het noodzakelijk, de rechtstoestand van de overeenkomsten, welke op 13 maart 1938 tussen beide landen golden, in ogenschouw te nemen. Dit was in het bijzonder nodig, omdat ten gevolge van de staatkundige lotgevallen van dat land in de afgelopen decennia onzekerheid bestaat met betrekking tot de gelding der bedoelde overeenkomsten. Over de volkenrechtelijke aspecten toch van de „Anschluss” en van de beëindiging daarvan bij de bevrijding bestaat niet allerwegen eenstemmigheid. Daarbij dien te worden overwogen, dat het Koninkrijk geen partij is bij het op 15 mei 1955 te Wenen tot stand gekomen Oostenrijkse staatsverdrag (United Nations Treaty Series deel 217, blz. 223), hetwelk voor de daarbij betrokken landen een oplossing biedt voor vraagstukken van deze aard.

Tot dusver werd slechts over een drietal overeenkomsten een akkoord tot wedertoepassing gesloten, te weten bij de notawisselingen van 's-Gravenhage, 31 augustus 1950 (*Stct.* 1950, 216), Wenen, 20 oktober 1950 (*Stb.* K 577) en 's-Gravenhage, 1 februari 1954 (*Trb.* 1954, 22). Daarnevens heeft echter tussen de Regering van het Koninkrijk en de Oostenrijkse Bondsregering overleg plaatsgevonden over de positie van alle overige overeenkomsten, welke op de eerder genoemde datum tussen beide landen golden. Het resultaat van dit overleg vormt de onderhavige notawisseling met de daarbij gevoegde lijst van overeenkomsten omtrent welke toekomstige gelding overeenstemming bestaat.

Uiteraard komen enkele overeenkomsten niet voor herleving in aanmerking, omdat zij inmiddels zijn opgezegd of vervangen door nieuwere (b.v. de overeenkomst inzake strafbladen van 3 mei 1958; *Trb.* 1958, 73), dan wel in onbruik zijn geraakt.

¹) Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

Ten aanzien van laatstgenoemde overeenkomsten, twee in getal, te weten de op 11 juli 1928 te Genève tot stand gekomen overeenkomsten betreffende de uitvoer van huiden, resp. van beenderen (*Stb.* 1929, 506), heeft de onderhavige notawisseling tevens het effect van een formele buitenwerkingstelling in de verhouding tussen beide landen. Van de op 13 maart 1938 tussen beide landen geldende overeenkomsten zullen in de toekomst derhalve uitsluitend die gelden, welke in de drie eerdergenoemde notawisselingen en in de onderhavige lijst zijn genoemd.

De Oostenrijkse Regering staat op het standpunt, dat de voorgenomen notawisseling geen wijziging brengt in de rechtstoestand der in de lijst opgesomde overeenkomsten, omdat deze bij het herstel van Oostenrijk automatisch zouden zijn herleefd en dus door haar thans reeds als verbindend worden beschouwd. De onderhavige nota's hebben in die gedachtengang een zuiver declaratoir karakter.

De Regering van het Koninkrijk heeft deze opvatting niet kunnen aanvaarden, omdat deze niet strookt met het reeds sinds 1945 ingenomen Nederlandse standpunt met betrekking tot de door de „Anschluss” veroorzaakte verandering in de volkenrechtelijke status van Oostenrijk. Zij is van oordeel, dat deze notawisseling, evenals de vorige, dient te worden aangemerkt als een overeenkomst, welke de herleving van de betrokken overeenkomsten bewerkt.

De ondergetekende is intussen van oordeel, dat het geschetste verschil van inzicht met betrekking tot het karakter van de

notawisseling, ofschoon in wijder verband geenszins onbelangrijk, in het onderhavige geval academisch is en dat het zeker geen hinderpaal vormt om het hoofddoel van de notawisseling te bereiken, te weten het scheppen van zekerheid voor de toekomst ten aanzien van de gelding der betrokken overeenkomsten.

De ondergetekende moge zich ervan ontslagen achten, de betreffende overeenkomsten afzonderlijk toe te lichten. Slechts moge erop worden gewezen, dat ook een aantal overeenkomsten op het gebied van het oorlogsrecht in de lijst is opgenomen (nrs. 9, 10, 12, 15 t/m 25 en 50). Algemeen wordt weliswaar aangenomen, dat overeenkomsten van deze aard niet buiten werking worden gesteld door de oorlog, omdat zij juist bestemd zijn om in oorlogstijd te gelden, doch aangezien Oostenrijk door de „Anschluss” ophield te bestaan als zelfstandige Staat, is ook de gelding van deze overeenkomsten tussen het Koninkrijk en Oostenrijk geschorst. Uit dien hoofde is opmerking in de onderhavige lijst alleszins gerechtvaardigd.

De Regeringen van Suriname en van de Nederlandse Antillen stemmen in met de herleving ten aanzien van hun landen van die verdragen, welke voor die landen op 13 maart 1938 eveneens golden, met uitzondering van de Herziene Schikking van Madrid (nr. 8), welke inmiddels voor beide landen is opgezegd (vgl. *Trb.* 1953, 82, en 1958, 124).

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. LUNS.

BIJLAGE

Territoriale gelding van de overeenkomsten, vermeld in de bijlage bij de op 5 en 16 oktober 1959 te 's-Gravenhage tussen de Nederlandse en de Oostenrijkse Regering gewisselde nota's betreffende de gelding van verdragen.

K = het gehele Koninkrijk
N = Nederland
S = Suriname
A = de Nederlandse Antillen
G = Nederlands-Nieuw-Guinea

I. Plurilateraal	25. K	50. K
1. N	26. K	51. N
2. K	27. K	52. N
3. K	28. N	53. K
4. K	29. N	54. K
5. K	30. K	55. K
6. K	31. N, G	56. K
7. K	32. N, S, A	57. N
8. N	33. N	58. N, G
9. K	34. K	59. N, S, A
10. K	35. K	60. N, S
11. K	36. K	61. K
12. K	37. K	62. K
13. N	38. N	63. K
14. N, G	39. N, S, A	64. K
15. K	40. N, S	65. N, A
16. K	41. K	66. K
17. K	42. K	67. N, S, A
18. K	43. K	68. N, A
19. K	44. N	69. K
20. K	45. K	II. Bilateraal
21. K	46. N	a. K
22. K	47. K	b. N
23. K	48. N, S	
24. K	49. N, S, A	

K: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 30, 34, 35, 36, 37, 41, 42, 43, 45, 47, 50, 53, 54, 55, 56, 61, 62, 63, 64, 66, 69, II a.
N: 1, 8, 13, 14, 28, 29, 31, 32, 33, 38, 39, 40, 44, 46, 48, 49, 50, 51, 52, 57, 58, 59, 60, 65, 67, 68, II b.
S: 32, 39, 40, 48, 49, 59, 60, 67.
A: 32, 39, 49, 59, 65, 67, 68.
G: 14, 31, 58.